

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

<p>Előfizetési ára:</p> <p>Egész évre 8 kor Fél évre 4 . Negyed évre 2 .</p> <p>Egyes szám ára 30 fillér</p>	<p>Felőlés szerkesztő, lapfolyajdosón és kiadó:</p> <p>BALKÁNYI ERNŐ.</p> <p>MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal:</p> <p>Fő-utca.</p> <p>Hirdetések díjszabás szerint.</p> <p>Kéziratok nem adóznak vissza.</p>
--	--	---

Kereskedelmünk és Bécs.

Ne legyünk mindig kiskorúak, tanuljunk egyszer már a magunk lábán is járni! Ne hagyjuk magunkat, járszalagon vezetetni, mint egy pudl, vessük le, amennyire lehet az idegen jármót! Ez az, amit kereskedőink szeretnek szívébe oltani! S ha cikkemmel ennek az eszmének csak egy embert hodíthatok is meg, már úgy sem elfecsérelt az idő, amit ráfordított.

De térjünk a dologra. Tudva levő dolog, hogy kereskedőink több mint ötven százaléka, megrendeléseit Bécsben, ottani kereskedőknél teszi, a helyett, hogy a gyárosokkal tartana főm direct összeköttetést. A bécsi kereskedő legalább is tíz százalékkal adja árát kereskedőinknek drágábban, mint a mennyire ő azt a gyárban kapja, s így tíz százalékat nyer kereskedőink, s tíz százalékkal kevesebbet az az összeg, mely hazánk javára esnek.

Sokat gondolkodtam, hogy mi ennek az oka? A szállítási különbség nem lehet, sem az, hogy a gyárosok velük összeköttetésbe lépni ne akarnának, s így a hitel — kérdés marad fenn. De ezt sem fogadhatom el okul, mert ha bécsi kereskedő kap hitelt, miért ne kaphatna a pesti és a többi kereskedő is? S így mások nem marad hátra, mint

kereskedőink indolenciája, kiket a szokás úgy megrögzített, hogy attól eltérni még saját hasznuk mellett sem tudnak.

Panaszkodnak, zúgolódnak a mostoha viszonyok miatt, de mind amellet a hol a kedvezmény mintegy tenyerőkre száll, még akkor sem aknázzák ki a helyzetet.

Hogy milyen előnye van ennek, például a Bon Marchais üzlete Párizsban, mely mind direct gyárosoktól vásárol, s daczára hogy 2000 egýnt foglalkoztat, s csak 4 százalékot vesz a gyári áron felül, mégis részvényeseinek 5 százalékot fizet.

De beszéljenek a számok. Ha egyre — mára minden egyéneknek évi kiadását, mint kereskedőnél fedez, 10 koromára teszem, ami azt hiszem inkább kevés, mint sok, akkor a magyar királyságban 19 millió lakost, számlálva, az évi kiadás 190 millió koronát tesz ki. Ennek felét levítve, mint a mely nem Bécsben vásároltunk, marad 95 millió korona. Most ha ennek a tíz százalékat veszem, amennyivel többet fizetnek kereskedőink Bécsben, mintha direct gyárosoktól vásárolnának, akkor 9.500.000 koronát nyerek. Ennyivel volna évente gazdagabb az ország, de különösen a kereskedői osztály, ha direct a gyárstól vásárolna.

Szíveljek ezt meg, ha hazafiságból

nem akarnak, mit ugyan nem hiszek, legalább saját jóvótukért.

Mielőtt cikketem végzem, még egy kerellemmel járulok kereskedőinkhez: hogy amit magyarországi gyárakban szerzehetnek be, azon cikkeket itt rendeljek meg, mert felteve, de meg sem engedve, hogy az itt előállított tárgyak valamely drágábbak vagy rosszabbak is, de penzünkkel nem a külföldet gazdagítjuk.

— S — N.

Magyarok Magyarországn.

A nagy népszámlálás nyers anyaga került még csak a nyilvánosság elé. Tudjuk azt, hogy közel husz millió állampolgár él a magyar szent korona országában. Közé két millió leleikkel szaporodott tíz év óta Magyarországon, szaporodott daczára annak, hogy ez idő alatt több százszázren vándoroltak ki innen. Tehát egyszézes föld ez és egészséges a nép, amély lakja.

Hogy ebben a husz millióban milyen a nemzetiségek és felekezetek aránya, azt még nem számították ki, az azonban már közudomásu tény, hogy a magyar anyanyelvűség aránya ismét hatalmas mértékben növekedett.

TÁRCSA.

BE KÁR!

Hogy mi egymást nem szeretjük,
Ó be kár, ó be kár!
Melyben szerelmünk megérett,
Elrepült az a nyár.
A szerelem forró nyara
Elveszett, nyomtalan.
A szerelem, a szerelem
Oda van, oda van!

Miert nem ismertük egymást
Azeótt, azeótt?
Amikor meg a szívünköl
A rózska ki nem pót?
Mert láttuk meg egymást akkor,
Mikor már elvult? . . .
Töviset sem érezük már,
Szirma mind porba hullt.

És ha forró csokjaid közt
A mámor elragad,
Vallomás, égő, szerelmes,

Hagyja el ajkamat,
De te busan mosolygysz rám,
Könyben ég a szemed.
Arczodról leolvassom, hogy
Nem hiszed, nem hiszed.

Te se hiszed, én se hiszem.
Nem hiszünk, nem tudunk
És ha a szeretekésben
Még el is káchozunk!
Főm az égben a nagy bíró
Telete ez leszen:
Ami öket bünye vitte:
Vagy volt, nem szerelem.

A mi eszünk, a mi vágyunk
Gyönyörü szemföld.
Közönyünkét eltakarja
Langoló szenvedély.
Mely szerelmünk megérteleje
Elrepül az a nyár! . . .
Hogy mi egymást nem szeretjük,
Ó be kár, ó be kár!

ERDŐSI DEZSÓ.

A levelezőlapok.

— „Az Alsó-Lendvai Híradó” eredeti tárcsája. —

Egyszer egy özevgy embert, ki azonban még mindig csinos és fiatal, megzavart egy ifju leány.
A baratai nem tudtak mire velni a változást, mely a jökedví pajtást egyszerre szótlanná tette, meláozóva varázsolta. Pedig nagyon egyszerű a dolog.
A karcsu, magas leány megjelenése megbontott szívében minden régi rendet, rohamosan erödeket elre a régi edes vágyak s tavaszi verofenyben látta ujra ragogni az életet.

A leánykák más udvarlói is voltak, közöttük egy csinos ember, ki nagyon szivesen látott, ez még jobban megbolondította a másodvirágzásban szenvedő szívet.

Abban az időben történt ez, midőn hozzánk is eljutott az „ansichtskartya” láz. A sugar, magas leányt elrasztották udvarlói levelezőlapokkal. Egyik szebb volt, mint a másik.

Az özevgy embernek sehogyan sem tetszett ez a komédia. Kiállhatatlannak tartotta a divatos hóbertot s alig vitte rá lelkiismeretes, hogy ő is

Balkányi Ernő könyvkötészete Alsó-Lendván.

Elvállal es készít

mindennemű könyvkötő-munkát

A FÜZESTŐL A LEGFINOMABB DISZKÓTÉSIG;

Elvállalok továbbá képek, fotografiák, tervek, rajzok és térképek cachirozását, úgy minden e szakba vágó munkat.

Mi is ajánjuk e kepet l. olvasóinknak, mely minden vidéki képek kedésében, valamint a kiadónál Budapesten megszerezhető.

— **Nagyvárosi kép.** Del van. Az utazék igen elevenek és a takarosan öltözött kis leányka alig képes magának utat törni a hullámzó emberzarádatban. A fiatal teremtés halovány, hosszakarú arca elárulja a nélkülözést, de egyáltalán szíve nagy hánátát is. Valjon érzi-e, hogy az akit egykor szeretet és akit szíve telegevel szeret meg most is, nyomon követi? Lehavolva nemesi leplett a követő férfi. Az utóbbi hónapok eseményei jelennek meg a férfi lelki világában és hideg borzadály futja át egész valóját. De mindhiába, hisz nem szabad imádjatj feleséggé vennie. Két koldus, hogy kerülje ki a biztos nyomort! Most az Erzsébet-kútrra fordult a leányka. Az 54. számú ház előtt Török A. és Tsa. bankháza kirakátaban levő sorsolási jegyzékét nézi a leány. De ah mi történik? Szávelez kép, ingadozik, egy hangos sikolyt hallat és majdnem hanyatt esik, ha his kísérője fel nem fogja. Az ajduzó nő beviszi Török üzletébe. Itt nemeskora magához ter a leányka, megpillantja imádjatját és örökműtással a férfi nyakában borul és csak annyit tudt mondani: „Oh Károly, most már házasodhatunk, mert megteremt a fönyerméret! És így is történt. A pénzt Török A. és Tsa. bankháza, mely olvasócskéim segítségére ismeretes, azonnal kifizette és hálátelt szívevel kö-zömbözte a bankházat, boldogan hagyta el a fiatal pár a szerencse tájnyát.

Közgazdaság.

Ujabb irányelvek a fásoltás terén.

Tarcsal, 1901. ápril. 30-án.

Az a kedv, ami birtokosainkat a szőlők újra építésére buzdította, az utóbbi időben igen megcsappant. Ha okát keressi az ember, úgy azt a gazdák két körülményre: a telepítés nagy költségére és a borok rossz értékesítésére vezetik vissza. Mindkét ok méltányos is egy bizonyos fokig, mert tény hogy a Lorok értékesítése egy és más költőmennyi folytán manapság sok nehézséggel jár különösen olyan birtokosoknál, akik még ma sem akarnak még törődni abbá, hogy a hegyalján sem volt minden évben 100—150 koronás ár. De másrészt a régi szőlősgazdák — kivéve a kizsádkadát, akik maguk dolgozták be szőlőjüket, tisztá a szőlő jövedelmére nem támaszkodtak, míg ma számos esetben látjuk azt, hogy egyesek a szőlőművelést mint válatot üzik, teljes vagyonukat a szőlőbe fektették, melyről csak annyit tudtak, — hogy nagy jövedelemmel jár, és most a túlczagított igények kielégíthetősere soh sem elég nagy a termés, soh sem elég nagy a termés, sohsem elég magas a bor ára, hogy abból mindent fedezni bírjon, — különösen nem akkor, ha a telepítés is hibásan lett keresztülvive, ha a cél elérése végett egy munkát kétszer esetleg háromszor kellett teljesíteni, mi csak a telepítés költségét emelte. Mert csak az ilyen esetben lehet mondani, hogy a telepítés drága. — Az elragadhatatlan tény, hogy az új szőlők telepítése többbe kerül a régieknél, de ha ez rendszeren lesz keresztülvive, akkor sohsem olyan nagy, aminek az elvárható kamatját és törlesztését meg ne hozná. Ha az rendszeren lesz keresztülvive! de sajnos, epp e körül latunk sok hibát és ezen hibákkal készített szőlők azután a drága szőlők! Hány esetben látjuk azt, hogy egyesek ott, a hol a talaj egyedül olvány alá való, székenegeli gyérités alá telepít, csupán azért, mert az olványok iránt biatlmalan, — de mert a talaj költőtsége miatt a székenegeli hatását kifejtteni nem bírja, a szőlő két három év

alatt visszasesik, elpusztul és gazdája kénytelen azt újból ültetni. — de most már olványnyai. Mások viszont olványt ültetnek oda, ahová gyérités alá kellett volna telepíteni és mikor látják, hogy meszes talajukon az olvány nem megy, akkor ledöntik hogy átterjenek a székenegezésére.

Perse mindez ideig a szőlő nem terem, az jövedelmét nem ad, de sőt költősej van rea, mi mind a befektetés rovására megy, azt emeli és a termés jövő értékesítését nehezebbé teszi.

(Folytatása következik.)

CSARNOK.

Baba kutja

— történeti beszély —

Írta: E. Dervarics Kálmán.

(Folytatás.)

A mai napon letéző Nagy- és Kis Kanizsa közt 1903-ik évben egy borzastól meisegű, úgy szólván: feneketlen mocsar fekküdt, a mely három merőföldnyi hosszúságban Póloskótt egészen Bajcsa falgó vonult le, — ezen mocsáron keresztül folyt a Kanizsa nevű patak, mások állítása szerint a Zala folyta, a sőt azonban meg eddig mivel sines bizonytva.

Ezen feneketlen mocsar közepén a mai két fenti Kanizsa közt egy hosszadalt negyzögű sziget emelkedett oly terjedelemben, hogy annak északi csúcsán a var, emellett pedig a belváros felele keményesen elfert, ezen várnak s vele a belvárosnak a tájános neve: „Kanizsa var” volt.

Ezen var 1901. évi október 20-án Paradysser György nemet paracsnök feladásá s kiróndulása folytán jutott a törökök hírsába, a kik aztán a saját izésük és törökös szokásai szerint úgy a várat, mint a belvárost körülrüri atalakították, hogy a mint Kani sa várnak egy 1601-ik évi rajza mutatja, a belvárosban kilencz torony emelkedett ki a házak fölött keleti szokás szerint. Kanizsa várat azokivül meg egy tizenkét láb mély és harmincz láb széles vár-árok vette körül, s így ez a feneketlen mocsar azt teljesen hozzafelheltene tette.

A mocsáron kívül, a mai Nagy Kanizsa helyen állt a külváros, a mely egy szűk töltéssel a mocsáron át a várral összeköteletben, ezen töltés is sánezokált és karózatalt akkóp volt megrakva, hogy csak ezeknek kerülgetésével lehetett a várba jutni, de egyenes vonalban nem, s ezen töltés szükség esetén bármely percében megsemmisíthető volt.

A törökök látkát úgy a várat, mint a bel és külvárost is, csakhogy ezen utóbbiban meg keresztény lakos is maradtak, a kik tűrhető viszonyban éltek a törökökkel.

A várbán nagy, széles udvar volt, ennek közepén állt a tulajdonkepeni var, a var bástyái alatt pedig kazematák voltak, vagyis bomba biztos helyiség, a mely katonaság vagy különféle anyagszerek elhelyezésére szolgált.

A belváros közep-án állt a meesat, a mohammedánok temploma kupolával és karsu minarettel, melynek tetején a felhold díszlett.

Ezen meesetől nem messzire egy nagy épület állt, ezen épület teljesen kereszt volt, kívül rajta

egyden egy ablak sem volt, csupán csak egy jó széles ajtó, ezt az épületet hívják a törökök „Földi paradicsom kertnek”, mert hadjáratokon f golyója tett szép helyeket ezen földi paradicsomkertben helyeztek el, ebben lettek azok káhlitva, s ide küldöttek a basák megbízottjaitak háreuk számarra frs portékát venni s azt Törökországba szállítani, egy szótul kimondva: ezen épületben volt az allando hályvársar.

A mint hogy az épület kívül kerék felel, azokonker amak az épület közé szorított udvara is természetesen kerék volt, ezen udvarnak ivog teteje volt s ennek fölött csakag felléllő nyerte a világosságot; ezen udvar csakagban valóságos paradicsomkert volt, gyönyörű örökzöld pálmakkal jászmin, syringa, s díszdendronok lakrokkal talalkozott az ember helyén, nyomon benne.

Kanizsa várának paracsnöke azon időben Hasszán volt, a kik Kiss Hasszánnak is hvárok; egyetlen ember volt nemcsak a keresztények, hanem saját katonái ellenében is.

A török-társ sereg a Dubronak és Casztreg feladásával vezgett rabló hadjárattalal vegre visszakerült Kanizsa várába ferjű és nő fogyalva.

(Folytatása következik.)

Hirdetmény.

Alsó-Bisztriczey iskolaszéki gondnokság részéről ezennel közhírré tették, hogy Alsó-Bisztriczey építendő iskola építtetése nyilvános árjegyzék után vállalkozónak 1901. évi május 27-én délután 2 órakor, Alsó-Bisztriczeyen a község bíróságánál kiadatni fog.

A kömüves munka 1200 korona

Az asztalos munka 800 korona

Az árverezeni óhajtók a kikálitási ár 10 % hánatpénz fejében letenni tartoznak. Az anyagok a község által adtnak. Közlebbi feltettek a körjegyzőnél úgy az amint gondnoknál bármikor megtekinthető.

Alsó-Bisztriczey, 1901. évi május hó 8-ik napján.

Grasanovits Antal

körjegyző.

Sernek István

gondnok.

A világhírű „Styria” kerékpárnak kizárólagos raktára Zala és Somogy megyék részére

Ifj. Wajdits Józsefnél Nagy-Kanizsán.

Kitűnő új gépek már 100 forinttól felfele. Eladás részlettelre is. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

FERROLENDT

Cipőkenőcs, a legjobb fénymaz a világon, gyorsan koromfeketé sáml ad

Alapított 1892

és a bőrt tartóssá teszi.

Mindenütt kapható.

Gyári raktár: Wien, I., Schulerstrasse Nr. 21.

Ez pedig nagyobb diadal, mint a két milliónyi szaporodás!

Mert azokat az állampolgárokat, nemzetiségi szülők gyermekeit, akik most írtak először az anyanyelv rovására a magyart, azokat egyenként külön hódítottuk a nemzetiségektől, ahol még mindig veszedelmes ellenségei vannak a hazának.

Még néhány év előtt féktelen izgats folyt a nemzetiségek között. Most esendő van Lehet, hogy csak szélesedjen. Lehet, hogy már a legközelebbi jövőben ismét megújul a riadó. Tribuniák és Zasztavák.

De hogy milyen reménytelen és sikertelen lenne az ő küzdelmek, annak a legkezebb bizonyítéka a ridég statisztikai szám, amely szerint a magyarság mind nagyobb terít hódít a nemzetiségek között.

A maroknyi nép, mely annyit balszerencse közt s oly sok vizsaly után, külső és belső ellenségeivel szemben fenn tudta tartani a magyar nemzeti államot, most a béke fegyverével küzd a létért. Mert meg küzdenek kell, a konszolidációtól még messze vagyunk. Évtizedek sikeres és szorgalmas munkájával érhetjük csak el azt a nagy célt. Küzdünk most a béke fegyverével: iskolával, művészetrel és politikával. A legjobb fegyver ezek között mindenesetre az iskola, melyben éppen úgy lehet rossz hazafiak nevelni, mint jókat.

Dicséretre méltó a magyar társadalom áldozatkészsége, melyvel az államot minden egyes új magyar iskola felállításában támogatja. Nem szabad figyelmen kívül hagyni e helyen az óvodákat sem, melyeknek száma szerke az országban napról napra szaporodik s a melyek helyes vezetés mellett mindmégannyi melegálya a magyarsodásnak.

Nagyon öröndetes, hogy az utóbbi időben a sovén magyar politikának nem az a válfaja érvényesül, amely nem habozik erőszakkal magyarságot. Óvakodjunk ettől a kétély fegyvertől. Erőszakkal meg lehet hódítani egy nagy országot, de egyetlen kis népet sem. A béke olajja legyen az első, melyet kezünkben meglát a nemzetiségi ember, akit meg akarunk nyerni a magyarság ügyének. Szigorral, erőszakkal, vagy plane hatóságig szédítéssel csak negatív eredmény érhető el.

Igazán páratlan a magyar faj fölszívó képessége. A harminczeg esztendő alatt,

mely a 67-es kiegyezés óta lennül, czeel a felszívó képességét értük el a legnagyobb eredményt. Városaink egy-kétbő kivételével egyfőlt egyig magyarak lettek és az elszigetelt nemzetiségi vidékeken magyarul beszél az intelligencia, ha csak nem pánszláv. Az el nem szigetelt nemzetiségek, a nemzetiségi falvak, melyek magyar vidékek közé vannak bekeelve, részben megmagyarsodtak már részben rohamosan magyarsodnak.

A külföld csodálkozva szemlélte a képességünket, melylyel megdudtuk vetni a modern magyar állam egyik fundamentumát. 1867 óta két millióval több állampolgárt hódítottunk el a nemzetiségektől, akik most éppen úgy lekeisednek a magyar nemzeti államért, mint mi.

Ismeteljük: még messze vagyunk attól, hogy megpihenessünk baberainkon. Folytatni kell a munkát, minden felhasználással a béke fegyverével. Amit a statisztika kiszámított, az buzdított bennünket, hogy folytassuk a hódítás munkáját.

Mert ki tudja, mikor jön el az idő, hogy fölnekel külső ellenségek? Ki tudja mikor jön el ismét a veres megröbáltatásos ideje annak a szörnyű világháborúnak az alakjában, melyet rettegve jósolnak nekünk minduntalan a diplomáták és a költők? Ha eljön a nagy haboru, Europa térképe meg fog változítani.

Es hogy ezekben a döntő viharos időkben a mi hazánk célja a helyét, annak legelső föltele az egységes magyar nép, mely a magyar széd reményében ousa véret a hazáért.

HIREK.

— Az Alsó-Lendvai íz. Nyugylet folyó hó 5-én tartotta meg második évi rendes közgyűlést, amelyen az évi jelentés előterjesztve az jóváhagyolj tudomásul vetetett. —

Ezen jelentéstől a következő adatok emeljük ki, mint amelyek fnyesen igazolják, hogy egyesül erővel, jóakarattal ml lehet elérni a jótékonyag terén. —

Havi segíeyben kidönt az egylic 312 koronát, rendkívüli segélygöl 106 koronát, beeg-ágyokép 69 koronát, egyéb jótékony cselekm 117 koronát, s mindemmel daezára az év végén rendelkezik 1070 korona tőzsvágyonattól és 115 korona rendelkezési vágyonattól és mult évi tőzsvágyonattól szaporította 210 koronával. —

A levelezőlap éppen jó időben —szécsent. A szótlan ember már megúnta a szobaközségi, mely általlan esőfogása révén allando óttion ülésre kempesztette s éppen setálni csak indult.

Nem lehetett, a levelezőlap annyira kedves volt, hogy ókvetlen válasszani kellett. Válasszó, az újra egy letér a szobához költötte . . . s aztán még többször megemlédettől a dolog, úgy hogy mire a szótlan ember érdemlen győzedelmekedve kikerült a szabad levegőre, annyit volt hivatalban a restancia, hogy alig gyozte.

Első szabd ideje a kányhoz vezetete. Ott elővetők, kikerdezték pesti utja fölé s hazugságnál hála a vidék hatranaradásának — nem hagyták esben.

A szótlan ember boldog volt . . . örült ötlete sikeren . . . s biztos volt a diadalban . . . mig pár nap múlva hírül nem hozta a mendoncia, hogy a sugar, magas leány mennyaszonya az a legkirálytalnabb veltétársának.

A hia egy időre tönkre tette kedélyét, de nem sokáig . . . a másodvirágzás hamar halál.

A leányka azonban még ma is álmódóva emelikezik egy szótlan emberre, ki a foyaras zarába menekült, hogy felelő tudja „6-t”.

Csupán tagsági díjakban a bevetelt 283 korona volt, egyéb adományok meghaladják a háromszáz koronát.

A közgyűlés lefolyásról részletesen megemlékezni felesleges, az egylet eseménytől, miközki, dicsérni nem kell, dicséri önmagát, amit legszöben illusztrál az, hogy tagjainak száma folyton szaporodik bizonyossággal annak hogy a jó példa hat.

Kiserje is működésé aida.

— **Elégett gyermekek.** Görnyecz István deklarázián lakosnak a Mura vízen egy malma volt, 6 kelme a malom garajja mellett, nem feledekezett meg a saját gondjairól, s edig most ismeretlen helyen van. — A megszenesített hullákat a közözség szilították, a bíróság a vizsgálatot megindította.

— **Miniszteri bizos az erettség vizsgálatnál.** A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter a zalaegerszegi állami és a nagykanizsai izraelita felső kereskedelmi iskolánál az 1901. év folyamán tartandó erettségi vizsgálatok vezetésével miniszteri biztosi minőségben saját részéről Kirschner Béla központi szolgálattelepre beosztott felső kereskedelmi iskolai címzetes főigazgató bizta meg.

— **Erettségi vizsgálat.** A zalaegerszegi állami felső kereskedelmi iskolánál az 1901. évi iskolai érjuntus határozati erettség vizsgálatot irashel rege május hó 17, 18, 20, 21, 22, 23, és 24-ik napján lesz. Az irasheli vizsgálatokat megelőzőleg május hó 15-én lesz a felső osztály tanulónak az osztályvizsgálata.

— A dunántúli kereskedelmi kamarák új beosztása. A kereskedelmi miniszterium ke-elebe a dunántúli kereskedelmi-és iparkamarák új beosztásának tervén dolgoznak. A terv szerint Veszprém vármegye területé a győri kamara területébe a soproni kamara területébe, Esterházyváros a budapesti kamara területébe a győri kamarához csatolhatók, végül Szombathelyen új kereskedelmi és iparkamara alakíttathatók, melyek kerületé Vas-és Zalavármegye terjedne ki.

— **Ki a legény!** A vármegye 14 sorozó járásában a megörézt sorozás után a bizottságok összehálították a kiuntatást. Az eredmény paronként a következő: a peraki járásban 806 kötelező-besoroztak 134-et, Csákokirya 823-ból 142, Alsó-Lendva 997-ből 196-ot, Zala-egerszeg város 143-ból 21-et, zalaegerszegi járás 652-ből 110-et, Zala-szentgyörgy 428-ból 89-et, Ungvá 624-ből 108-at, Letenye 497-ből 66-ot. Tapolca 919-ből 121-ot, Pápa 563-ből 115-öt, Kesztöly 660-ból 70-et, Nova 390-ből 61-et, Nagy-Kanizsa város 359-ből 60-at, nagy-kanizsai járás 687-ből 96-ot. Ö-szesen 8450-ből bevettek 1394-et. Nem sok! 417-et csak tartalékba helyeztek, de ezzel is mindössze esett 1811 katonát tudott, az egy vármegye.

— **Leopold Gyula**, az „Általános Tudósító” szerkesztője, fővárosunkból bejogerzett hírdetési iradját megmagyorbiztította és azt ill kerületi Erzebebetkirút 54. sz. I. enleltre helyezte át.

— **A tizenhárom aradi vertanú**” czimzmel egy valóban megépő szilhatású, agnarell műnyomatú képet küldöttek be hozzánk nutrányról, mely a tizenhárom tábornokot haditanesba gyűlvé ábrázolja.

E képen először van alkalomunk honfiai megindulással szemlélni a szabadságharc vertanúinak örökös ideje alakjait, tábornokai egyenruhában, egy esportképen körhüen megfestve. —

A képet melyk bensezőleg alkotja meg a festőművész s a reprodukáló műintézet is a legnagyobb eszméletű érdemi művészes kiviteléret. —

Az 1848-49 honvédek elismerő sorokat küldte kiadóagnak: Tokinetes Székely Aládr kepkiadóvállalatnak Budapestben, VII. Klauzál utca 6. sz.

A kiadásban megjelent és hoztam benyújtott „Tizenhárom aradi vertanú” ábrázoló festmény megtekintetem és szivesen tudatom Önnel, hogy a maritralnál szenedvett, boldogult Tábornokok, kiket személyesen ismertem, alakjakra nézve körhüek és a festmény mellő arra, hogy széles körökben elterjedjen.

Szentesiny Kálmán

az 1848/49 Honvédekben főpapnászok

Mi is ajánljuk e kepet l. olvasóinknak, mely minden vidéki képekresztésben, valamint a kiadónál Budapestben megszerezhető.

— **Nagyvárosi kép.** Del van. Az utcák igen celenek és a takarosan öltözött kis leányka alig képes magának utat törni a hullámos emberáradatban. A fiatal teremtés halovány, husszárkában arca elárulja a nélkülözést, de egyáltalán szíve nagy bántást is. Valjon ezre, hogy az, akit egykor szeretet és aki szíve teljes meglepetéssel csap meg most is, nyomon követi? Lehangolóa mészaki lepetit a követő férfi? Az utóbbi hónapok eseményei jelennek meg a férfi lelki világában és hideg borzadály futja át egész valóját. De mindhiába, hisz nem szabad imadottját feleséggé vennie. Két koldus, hogy kerülje ki a biztos nyomort! Most az Erzsébet-kőutrá fordult a leányka. Az 54. számú ház előtt Török A. és Tsa. bankháza kirakataiban kétségseggel ismeretes, azonnal kifutott és halálát kivérel-közintébe a bankházat, haldogan hagyta el a fiatal pár a szerencze tanóját.

Közgazdaság.

Ujabb irányelvek a fásoltás terén.

Tarcsal, 1901. ápril. 30-án.

Az a kedv, ami birtokosainkat a szőlők újra építésére buzdította, az utóbbi időben igen megcsappant. Ha okát keresi az ember, úgy azt a gazdák két körülményre: a telepítés nagy költségére és a borok rossz értékesítésére vezetik vissza. Mindkét ok méltányos is egy bizonyos fokig, mert tény hogy a Lörök értékesítése egy és más köztülmény folytán manapság sok nehézséggel jár különösen olyan birtokosoknál, akik még ma sem akarnak belé törődni abba, hogy a hegyalján sem volt minden évben 100—150 koronás ár. De másrészt a régi szőlősgazdák — kivéve a kiszáradtakat, akik maguk dolgoztak be szőlőjüket, tisztá a szőlő jövedelmére nem támaszkodtak, míg ma számos esetben látjuk azt, hogy egyesek a szőlőművelést mint válatot üzik, teljes vagyonsukat a szőlőbe fektették, melyről csak annyit tudtak, — hogy nagy jövedelemmel jár, és most a túlságzott igények kielégítésére soh sem elég nagy a termés, soh sem elég nagy a termés, sohsem elég magas a bor ára, hogy abból mindent fedezni bírjon, — különösen nem akkor, ha a telepítés is hibásan lett keresztülvéve, ha a cél elérése végett egy munkát kétszer esetleg háromszor kellett teljesíteni, mi csak a telepítés költségét emelte. Mert csak az ilyen esetben lehet mondani, hogy a telepítés drága. — Az elragadhatatlan tény, hogy az új szőlők telepítése többé kerül a régieknél, de ha ez rendszeren lesz keresztülvéve, akkor sohasem olyan nagy, aminek az elvárható kamatját és törlesztését meg ne hozná. Ha az rendszeren lesz keresztülvéve! de sajnos, epp e körül latunk sok hibát és ezen hibákkal készített szőlők azután a drága szőlők! Hány esetben látjuk azt, hogy egyesek ott, a hol a talaj egyedül olvány alá való, székenegrelly gyérítés alá telepít, csupán azért, mert az olványok iránt biatlmalan, — de mert a talaj kötöttsége miatt a székenegrelly hatását kifejtteni nem bírja, a szőlő két három év

alatt visszaesik, elpusztul és gazdája kénytelen azt újból ültetni. — de most már olványvány. Mások viszont olványt ültetnek oda, ahova gyérítés alá kellett volna telepíteni és mikor látják, hogy messze talajukon az olvány nem megy, akkor ledöntik hogy átterjenek a székenegrellyre.

Persze mindez ideig a szőlő nem terem, az jövedelmet nem ad, de sőt költség van rá, mi mind a befektetés rovására megy, azt emeli és a termés jövő értékesítését nehezebbé teszi.

(Folytatása következik.)

CSARNOK.

Baba kutja

— történeti beszély —

Irta: E. Deryarics Kálmán.

(Folytatás.)

A mai napon letéző Nagy- és Kis Kanizsa közt 1903-ik évben egy borzastól melegség, úgy szólván: feneketlen moosar fedt, a mely három mérföldnyi hosszúságban Póloskától egészen Bajsa falug vonult le, — ezen moosaron keresztül folyt a Kanizsa nevű patak, másik állásnál a Zala folyó, a sál azonban meg eddig mivel sincs bizonyítva.

Ezen feneketlen moosar közepén a mai két fenti Kanizsa közt egy hosszadalt negyzögű sziget emelkedett oly terjedelemben, hogy annak északi csuesan a var, emellett pedig a belváros felele képményesen elfért, ezen várnak s vele a belvárosnak átjárós neve: „Kanizsa vár” volt.

Ezen vár 1604. évi október 20-án Paradesyer György nemet parancsnok feladás s kivonulása folytán jutott a törökök birtába, a kik aztán a saját izesük és törökök szokásai szerint úgy a várat, mint a belváros anyira átalakították, hogy a mint Kani sa várnak egy 1601-ik évi rajza mutatja, a belvárosban kilenez torony emelkedett ki a házak fölött keleti szokás szerint. Kanizsa várat azokivül meg egy tizenkét láb mély és hárminez láb széles vár-árok vette körül, s így ez és a feneketlen moosar azt teljesen hozzaferehellene tette.

A moosaron kívül, a mai Nagy Kanizsa helyen állt a külváros, a mely egy szűk töltéssel a moosaron át a várral összekötötteben, ezen töltés is sáncokkal és karózatalt akkóp volt meg- rakva, hogy csak ezeknek kerülgetésével lehetett a várba jutni, de egyes vonalban nem, s ezen töltés szükség esetén bármely perczben megsemmisíthető volt.

A törökök látkák úgy a vár, mint a bel és külvárost is, csakhogy ezen utóbbiban meg keresztény lakos is maradtak, a kik túrlhető viszonyban éltek a törökökkel.

A várbán nagy, széles udvar volt, ennek közepén állt a tulajdonképeni vár, s a vár bástyái alatt pedig kazematkák voltak, vagyis bomba biztos helyiség, a mely katonaság vagy külöfene anyagszerek elhelyezésére szolgált.

A belváros közepén állt a mecset, a mohámedánok temploma kupolával és karos minarettel, melynek tetején a felhőid zúzott.

Ezen mecsettől nem messzire egy nagy épület állt, ezen épület teljesen kerek volt, kívül rajta

egyeten egy ablak sem volt, csupán csak egy jó széles ajtó, ezt a épületet hárta a törökök „Földi paradicsom kertnek”, mert hadjáratokban f gyalogya tett szép hölgyeket ezen földi paradicsomkertben levetették el, ebben lettek azok káulitva, s ide köldöttek a basák megbízottjaitak háromak számára frs portékát venni s azt Törökországba szállítani, úgy szóval Kanizsava: ezen épületben volt az aliláló hölgyveszár.

A mint hogy az épület kívül kerek volt, azonképpen annak az épület közé szorított udvara is természetesen kerek volt, az ezen udvarra vezetete volt s ennek fölött csakis felülről nyerte a világszágot; ezen udvar csakugyan valóságos paradicsomkert volt, gyönyörű örökzöld palimakkal jázmin, szyringa, s rhododendron bokrokkal talalkozott az ember letelet, nyomon beme.

Kanizsa várnak parancsnoka azon időben Hassán volt, a kit Kiss Hasszánnak is lvtának; kegyetlen ember volt nemcsak a keresztények, hanem saját katonái ellenében is.

A török-társ sereg a Dubronak és Cseszterg feladásával vezett rabló hadjárattalal vegre visszakeresztül Kanizsa várába ferjű és nő foglyival.

(Folytatása következik.)

Hirdetmény.

Alsó-Bisztricei iskolaszéki gondnokság részéről ezennel közhírre tetetik, hogy Alsó-Bisztriczen épitendő iskola épitésére nyilvános árleletis utján vállalkozónak 1901. évi május 27-én déltan 2 órakor, Alsó-Bisztriczen a község bíröházánál kiadatni fog.

A kömüves munka 1200 korona

Az asztalos munka 800 korona

Az árvezeim óhajtók a kikálitási ár 10 % bántapénz fejében letenni tartoznak. Az anyagok a község által adtnak. Közlebbi feltettek a községzónél, úgy az amint gondnoknál bármikor megtekinthetők.

Alsó-Bisztriczen, 1901. évi május hó 8-ik napján.

Grasanovits Antal

kerépgyőz.

Sernek István

gondnok.

A világhírű „Styria” kerékpárnak kizárólagos raktára Zala és Somogy megyék részére

Ifj. Wajdits Józsefnél Nagy-Kanizsán.

Kitűnő új gépek már 100 forinttól felfelé. Eladás részletfizetésre is. — Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

FERROLENDT

Cipőkenőcs, a legjobb fénymaz a világon, gyorsan koromfeketé sámit ad

Alapított 1832

és a bortartóssá teszi.

Mindenütt kapható.

Gyári raktár: Wien, I., Schulerstrasse Nr. 21.

P SERHOFER J.

vértisztító labdaccai

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s keres azon család, a hol ez a paratlan házigyógyszer használják. E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknak ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményei, mint például a zavar az epetérlegében, mjtájdalmak, szelbantalak, kolika, aranyér stb. stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vörsegeység esetében s az ebből származó bajoknak, mint idegés fejfajás, sápkór stb. E vértisztító labdacsook nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngyebb körülményekkel bíró gyerekek sőt gyermekek is hatrán használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr. — 1 tekeres, mely 6 doboz 1 frt 05 kr. A pénz előzetes beküldése után bérmentve: 1 tekeres 1 frt 25 kr. — 2 tekeres 2 frt 30 kr. 3 tekeres 3 35 kr. — 10 tekeres 9 frt 20 kr.

Használati utasítás mellékelve.

Egyedüli készítő és széküldési fortár:

P SERHOFER J. gyögyszertára

Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségükéül fogva a labdacsook a legkülönbözőbb alakokban es nevek alatt utanoztatnak, tehát mindenki csak P SERHOFER-féle vértisztító labdacsokat kerjen, s csak azok valódnak, a melyek dobozainak fedelén a piros szíűben „P SERHOFER“ kezírása látható.

Tanító urak szives figyelmébe!

Vizsgalapok mindenféle vonalzásban 100 drb 70 kréül kapható

Balkányi Ernő papirkereskedésében Alsó-Lendván.

Legnagyobb nyeremény

legszerencesebb esetben

1.000.000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény

JEGYZEKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencesebb esetben

1.000.000 korona

A nyeremények részletes beírása a következő:

Kézpénzben fizetendő	
1 jutalm	600000
1 egyr. á	100000
1 ..	200000
2 ..	100000
1 ..	90000
1 ..	80000
1 ..	70000
2 ..	60000
1 ..	40000
5 ..	30000
1 ..	25000
7 ..	20000
3 ..	15000
31 ..	10000
67 ..	5000
3 ..	3000
432 ..	2000
763 ..	1000
1235 ..	500
99 ..	300
31700 ..	200
3000 ..	170
4000 ..	130
50 ..	100
3000 ..	80
2900 ..	40

50,000 egyr. és jut. összegben 13.160,000

Kiváló szerencse

TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Öt millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült veivóink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztályorsjátékunk, mely nem-sokára újhol kezdett veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsolattik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyek kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió 160,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervezési árai az I. osztályhoz: egy nyolczad frt — 75 vagyis 150 korona egy negyed — 150 — 3 — — — — — egy fel — 3 — — 6 — — — — — egy egész — 6 — — 12 — — — — —

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatals tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk, tekintettel arra, hogy a nyereményhuzások már május hó 22. és 23-án lesznek, azonnal de legkésőbb

f. év május hó 22-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

TÖRÖK A. és Tsa

BANKHÁZ

Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztályorsjáték üzlete.

Főáruddnk osztályorsjáték osztályai:

1. Váci-körút 4. a.
2. Múzeum-körút II.
3. Erzsébet körút 54.

Jobb és megbízhatóbb

gazdasági- és kerti-magvak

nem léteznek, mint a minökét

27 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN

Irodák és) VII. Rotenbiller-utca 33.

ra'fárak:) (Közúti villamos megállóhelyig)

(Elnökség) VI. Andrássy-ut 23.

helyiség:) (A m. kir. operával szemben.)

226 oldal terjedű képes árjegyzékkel kívánatra ingyen es bérmentve küldi.

Rendelőivel levágandó. TÖRÖK A. és Tarsa főelarusítók Budapest.

Kérlek részente..... I oszt. m. kir. szab. osztályorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezetle együtt küldeni.

Az összeget...korona összegben (utánvétellezi kérem postautalvánnyal küldöm.) A nem teljesző törölendő.

Postos cím:.....

.....

.....

.....